

idegenkedés. A kifogások és kívánságok inkább egyéni természetűek, ritkán erednek emelkedettebb, szélesebb látókörű elgondolásokból. A lényegesebbek azonban híven tükrözik szellemi és társadalmi életünk mai keresztmetszetét. Ezen a téren például leggyakrabban az alábbi kívánságokkal találkozunk: a) legyen a) népi, b) polgári, c) egyeztető, d) szépirodalmi, e) kizárólagosan helyi jellegű, mind íróikban, mind témáiban (decentralizáció!), f) legyen európai kultúrszemle, g) az európai kollektív társadalmi rendszerek magyarrá átértékelője, h) legyen euráziai. Ezeken kívül jellemző még a bírálók erős irodalmi beállítottsága; kívánságaik: legyen a lap: a) az avantgárdista törekvések szemléje, b) a *Nyugat* hagyományainak folytatója, c) valamelyik irodalmi nemzedék hivatalos orgánuma, d) irodalmi és szellemi vitáink kommentárnélküli

ismertetője, afféle lap-, könyv- és eseményszemle, stb. De óhajtják azt is, hogy legyen: a) számonként váltakozó témakörű, ankét-jellegű, b) tájról-tájra, megyéről-megyére vándorolva külön számokban foglalja össze ezek problémamahalmazát, stb. stb.

Ezeket a megjegyzéseket aligha szükséges bővebb magyarázatokkal kísélni. Végső eredménykép határozottan állíthatjuk, hogy a vidéki közönség úgyszólván teljes egészében helyesli és követeli a közösségi szellem ápolását, a tájak életének mélybehatoló feltárását, s jól megértette, hogy ezen az úton egyetemes műveltségünk, szellemi, társadalmi és gazdasági jólétünk erősebb, teljesebb felépítéséhez jutunk el. A magyarság alaposabb ismerete, műveltségünk teljessé és egészségesse tétele pedig döntő sorskérdésünk, amellyel a nemzet léte áll, vagy bukik. HARCOS OTTÓ

NEHÉZ ÉJSZAKÁK

*Különösen az éjszakák
keservesek. A csillagok
halkan forognak, és a táj
meglobogtatja itt vagy ott
holdfényes, sűrű lombjait,
miközben ketrecében az
elárult lélek úgy vonít,
miként az éhező kuvasz.*

*Szűzeknek félős hallani
s anyák fülének gyilkosabb
az ágyúdörgésnél, amit
visszhangoz az égboltozat.
Még jó, hogy alszanak szegény
szűzek s álmában újra csak
szelíden nyugtat emlején
anyánk; szelíden nyugszanak,*

*akik szeretnek és akik
belőlünk élnek. Hallanak
csak az idő patkányait
futkosni rajtuk át meg át:
kihagyva szívük, mint az én
megrettént szívem és velem
imbolygának feketén
a hosszú, hosszú éjeken.*

TOLDALAGHY PÁL